

**ŠIAULIŲ TECHNOLOGIJŲ MOKYMO CENTRO
INFORMACINIŲ IR KOMUNIKACINIŲ TECHNOLOGIJŲ
NAUDOJIMO BEI DARBUOTOJŲ STEBĖSENOS IR KONTROLĖS DARBO VIETOJE
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Šis aprašas rengiamas vadovaujantis Asmens duomenų tvarkymo taisyklėmis ir atitinka BDAR bei kitų teisės aktų reikalavimus.

2. Informacinių ir komunikacinių technologijų (toliau – IKT) naudojimo bei darbuotojų stebėsenos ir kontrolės darbo vietoje tvarkos aprašas (toliau – Tvarka) nustato informacinių ir komunikacinių technologijų (kompiuterių techninės ir programinės įrangos) apsaugą ir kontrolę Šiaulių technologijų mokymo Centre (toliau – Centras) ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – Darbuotojai) ir naudojančių kompiuterinę ir programinę įrangą, atsakomybę, Darbuotojų darbo vietoje darbo metu stebėsenos ir kontrolės tvarką bei mastą.

3. IKT sąvokų apibrėžimai:

3.1. kompiuterinė techninė įranga – tai kompiuteriai, jų dalys, išoriniai įrenginiai (monitoriai, skaitytuvai spausdintuvai bei kopijavimo aparatai spausdinimo valdikliai, klaviatūros, pelės, garso kolonėlės, ausinės, daugialypės terpės projektoriai ir pan.), kompiuterių tinklo įranga, kompiuterinės bei kompiuterių tinklo įrangos montavimo spintos, nepertraukiamo elektros maitinimo šaltiniai ir pan.;

3.2. programinė įranga – tai kompiuterinės programos, skirtos kompiuterinei įrangai valdyti bei vartotojo uždaviniams spręsti kompiuteriu (operacinės sistemos, programavimo sistemos, biuro programų paketai, antivirusinės, archyvavimo bei kitos taikomosios programos);

3.3. kompiuterių tinklas – tai serveriai ir darbo vietų kompiuteriai, sujungti kompiuterių tinklo įrangos (kabeliai ir specialūs kompiuterių tinklo įrenginiai) į bendrą sistemą, siekiant užtikrinti vartotojams greitą keitimąsi informacija, kolektyvinį kompiuterinės ir programinės įrangos bei interneto naudojimą;

3.4. kompiuteriniai išteklių – kompiuterinė techninė įranga, programinė įranga, kompiuterių tinklas.

**II SKYRIUS
INFORMACINIŲ IR KOMUNIKACINIŲ TECHNOLOGIJŲ NAUDOJIMAS**

4. Centras darbuotojams, atsižvelgiant į darbuotojo darbovietėje einamas pareigas, savo nuožiūra suteikia darbo priemones (kompiuterį, mobilųjį telefoną, prieigą prie interneto, elektroninį paštą, prieigą prie Centro veikloje naudojamų kompiuterinių programų, el. dienyno bei kitą informacinių technologijų ir telekomunikacijų įrangą).

5. Suteiktos darbo priemonės priklauso Centrai ir yra skirtos tik darbo funkcijoms vykdyti, jeigu individualiai su darbuotoju nesusitarta kitaip.

6. Darbuotojams, kurie naudojami Centro suteiktu elektroniniu paštu, interneto prieiga ir kita informacinių technologijų ir telekomunikacijų įranga, griežtai draudžiama:

6.1. skelbti Centro konfidencialią informaciją (įskaitant, bet neapsiribojant, autorinės teisės objektus, vidinius Centro dokumentus) internete, jei tai nėra susiję su darbinių funkcijų vykdymu;

- 6.2. savavališkai keisti, taisyti kompiuterinės techninės ir sisteminės programinės įrangos konfigūraciją ir nustatytus kompiuterių tinklo parametrus (IP adresą, kompiuterio vardą ir pan.);
 - 6.3. Centro kompiuterių tinklą bei jo išteklius naudoti komercinei veiklai;
 - 6.4. naudoti programas, kurios apsunkina ar trikdo kompiuterių tinklo veikimą (pvz., tinklo skanavimo programos, tinklo blokavimo programos);
 - 6.5. darbo vietoje savavališkai naudoti ir organizuoti kitokius nei nustatyta kompiuterių ryšius su internetu ar kitais išoriniais tinklais;
 - 6.6. internetą ir elektroninį paštą naudoti asmeniniams ar kitiems tikslams, nesusijusiems su pareiginių funkcijų atlikimu;
 - 6.7. Centro kompiuterių tinklu ar kitais būdais naudoti ir platinti programinę įrangą, nepriklausančią Centrai;
 - 6.8. savavališkai keisti, papildyti ar ištrinti programinę įrangą iš jiems priskirto kompiuterio;
 - 6.9. leisti naudoti jiems priskirtą kompiuterinę techninę ir programinę įrangą ne Centro darbuotojams;
 - 6.10. nesankcionuotai naudotis svetimais kompiuteriniais ištekliais: kopijuoti ir naudotis programomis ir duomenimis be jų savininko žinios ir sutikimo, jungtis prie svetimų kompiuterių be atitinkamo (kompiuterinių išteklių savininko) leidimo ir pan.;
 - 6.11. Centrai nepriklausančią techninę ir programinę įrangą jungti į Centro kompiuterių tinklą be IT specialisto žinios;
 - 6.12. dirbant su kompiuterine technine įranga ar šalia jos valgyti maistą, gerti gėrimus ar dirbti su kitomis medžiagomis ar priemonėmis, galinčiomis pakenkti kompiuterinei techninei įrangai;
 - 6.13. išnešti iš Centro patalpų kompiuterinę techninę įrangą;
 - 6.14. platinti, atskleisti kitiems asmenims darbu su kompiuterine technine ir programine įranga jiems suteiktus prieigos prie kompiuterinių išteklių vardus, slaptažodžius, kodus ar kitus duomenis;
 - 6.15. atlikti kitus su darbo funkcijų vykdymu nesusijusius ar teisės aktams prieštaraujančius veiksmus.
7. Centro darbuotojai apie pastebėtus kompiuterinės techninės ir programinės įrangos sutrikimus ar aplinkos veiksmus, galinčius pakenkti kompiuterinei techninei ir programinei įrangai, privalo nedelsdami informuoti IT specialistą.
 8. Atleidžiamas iš darbo darbuotojas jam priskirtą techninę ir programinę įrangą privalo atlikti perdavimą pasirašant įrangos perdavimo aktą.
 9. Centro darbuotojams naudojant elektroninio pašto ir interneto resursus asmeniniais tikslais, Centras neatsako už darbuotojų asmeninės informacijos konfidencialumą, vadovaujantis Asmens duomenų tvarkymo taisyklėmis.
 10. Centras naudoja kompiuterių programas vadovaudamasi Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais, konkrečių kompiuterių programų licencijų reikalavimais bei šia Tvarka.
 11. Techninės ir programinės įrangos konfigūracijas nustato, techninę ir programinę įrangą konfigūruoja, prižiūri ir taiso Centro IT specialistas.

III SKYRIUS

ĮRANGOS APSAUGA IR NAUDOJIMO KONTROLĖ

12. Centre turi būti sudarytos tokios administracinės ir techninės sąlygos, kurios maksimaliai apsaugotų darbuotojų ir kitų asmenų duomenis ir privatumą aplinkybėmis, nesusijusiomis su darbo funkcijų ir įsipareigojimų įgyvendinimu.
13. Visos įsigytos sisteminės ir standartinės programinės įrangos licencijos, kompiuterių sisteminės ir standartinės programinės įrangos laikmenos bei dokumentai yra saugomi Centro administracijoje.
14. Centro padaliniuose naudojamų specialių taikomųjų kompiuterinių programų laikmenos ir dokumentai saugomi tuose padaliniuose.
15. Centro IT specialistai atlieka programinės įrangos patikrinimą, t. y. programinės įrangos identifikavimą kiekviename kompiuteryje, registruoja naudojamų programų pavadinimus, versijas, serijos numerius.

16. Darbuotojas, Centro patalpose praradęs jam priskirtą techninę ir (ar) programinę įrangą, nedelsdamas apie tai informuoja padalinio vadovą ir IT specialistą. Jei įranga buvo prarasta ne Centro patalpose, darbuotojas informuoja tiesioginį vadovą ir kreipiasi į policiją.

17. Centro IT specialistas:

17.1. pastebėjęs šios tvarkos pažeidimus, turi teisę sustabdyti programinės įrangos veikimą kompiuteryje;

17.2. pastebėjęs veiksmus, galinčius daryti įtaką kompiuterių tinklo ar duomenų saugumui, turi teisę darbuotojui apriboti teises dirbti su jam priskirta technine ir (ar) programine įranga. Apie atliktus veiksmus informuoja Centro direktoriaus pavaduotoją infrastruktūrai. Darbas su kompiuterine technine ir programine įranga atnaujinamas tik pašalinus pastebėtus sutrikimus ir leidus Centro direktoriaus pavaduotojui infrastruktūrai.

IV SKYRIUS STEBĖSENA IR KONTROLĖ DARBO VIETOJE

18. Centras vykdo darbo vietoje elektroniniu ar kitokiu būdu vykdomo keitimosi su darbu susijusia ir tam tikrais atvejais asmenine informacija procesų stebėseną.

19. Centras organizuodamas stebėseną laikosi proporcingumo ir kitų nurodytų principų ir stebėsenos priemonės taiko tik tais atvejais, kai iškeltų tikslų kitomis, mažiau darbuotojų privatumą ribojančiomis, priemonėmis neįmanoma pasiekti:

19.1. stebėsenos metu gauti asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis Asmens duomenų tvarkymo taisyklėmis ir Duomenų subjektų teisių įgyvendinimo aprašu.

20. Stebėsenos ir kontrolės darbo vietoje tikslai:

20.1. apsaugoti konfidencialius Centro duomenis nuo atskleidimo tretiesiems asmenims;

20.2. apsaugoti Centro klientų ir darbuotojų, mokinių ir jų tėvų/globėjų asmens duomenis nuo neteisėto perdavimo tretiesiems asmenims;

20.3. apsaugoti Centro informacines sistemas nuo įsilaužimų ir duomenų vagysčių, virusų, pavojingų interneto puslapių, nekokybiškų programų naudojimo padarinių ar kitokio duomenų pažeidimo;

20.4. apsaugoti Centro turta, duomenų bazes, ir užtikrinti asmenų saugumą Centro patalpose ar teritorijoje.

21. Saugomi duomenys apie darbuotojų naršymo istoriją nėra nuolatos stebimi, jų peržiūrėjimas vykdomas tik tada, kai kyla pagrįstas įtarimas dėl teisės aktų ar darbo pareigų pažeidimo, ir peržiūrimi tik su galimu pažeidimu susiję duomenys.

22. Centro direktorius arba jo įgaliotas darbuotojas gali susipažinti su stebimais duomenimis, kai duomenų peržiūrėjimo procedūroje visais atvejais dalyvauja ir pats darbuotojas, kurio duomenys yra peržiūrimi.

23. Centras gali taikyti įvairias darbuotojų stebėsenos ir kontrolės priemones (pvz., el. paštas, lankomų svetainių istorija ir kt.), tačiau tai daro tik iš anksto informavęs darbuotojus apie stebėjimo tikslą ir aiškiai nurodęs priežastis, dėl kurių stebėseną vykdoma.

24. Pagal šią Tvarką darbuotojai iš anksto informuojami, kad Centras gali tikrinti jų priskirtuose kompiuteriuose įdiegtų komunikacijos programų turinį ar kitokią elektroninį susirašinėjimą tiek, kiek tai būtina šios Tvarkos tikslams pasiekti.

25. Centras pasilieka teisę be išankstinio darbuotojo įspėjimo apriboti prieigą prie tam tikrų interneto svetainių ar programinės įrangos. Jei šių priemonių nepakanka, Centras gali tikrinti, kaip darbuotojas laikosi elektroninio pašto ir interneto išteklių naudojimo reikalavimų, numatytų šioje Tvarkoje, tiriant incidentus. Taip pat, prireikus, Centras gali perduoti darbuotojų naudojamą įrangą tyrimui tretiesiems asmenims, kurie pagal teisės aktus turi teisę gauti tokius duomenis.

26. Centro pastatų išorėje ir pastatų vidaus patalpose įrengtų vaizdo stebėjimo įrenginių vienas iš tikslų – asmenų (mokinių, darbuotojų, lankytojų) saugumo užtikrinimas patalpose ir teritorijoje (vaizdo stebėjimo tikslai nustatyti Šiaulių technologijų mokymo centro vykdomo vaizdo stebėjimo, vaizdo įrašų valdymo tvarkos apraše).

27. Apie vaizdo stebėjimą Centre informuojama matomoje vietoje esančiu vaizdiniu žymeniu.

28. Vaizdo stebėjimas Centre nenaudojamas kontroliuoti, kiek darbuotojas nuveikė darbe.

29. Centro darbuotojams, kurie darbo tikslais naudoja tarnybinius automobilius, taikoma GPS transporto stebėjimo sistema, siekiant sekti jų darbo maršrutus (t. y. darbuotojo buvimo vietą darbo metu) ir kontroliuoti kuro sąnaudas.

30. Centras siekdamas šiame skyriuje nurodytų tikslų, vadovaujasi šiais principais:

30.1. būtinumo – prieš taikydamas šioje Tvarkoje nurodytas darbuotojų kontrolės formas, Centras įsitikina, kad naudojama kontrolės forma yra neišvengiamai būtina nustatytiems tikslams pasiekti;

30.2. tikslingumo – duomenys renkami nustatytam, aiškiam ir konkrečiam tikslui;

30.3. skaidrumo – Centre draudžiamas bet koks paslėptas vaizdo, el. pašto ar interneto stebėjimas, išskyrus atvejus, kai tai leidžiama įstatymų nustatyta tvarka pažeidimams darbo vietoje nustatyti;

30.4. proporcingumo – asmens duomenys vykdant kontrolę turi būti proporcingi nustatytam tikslui, o darbuotojo duomenys nesusiję su darbo procesu nestebimi;

30.5. tikslumo ir duomenų išsaugojimo – bet kokie duomenys, susiję su darbuotojo kontrole, yra tikslūs, jei reikia – nuolat atnaujinami ir teisėtai saugomi ne ilgiau nei tai būtina;

30.6. saugumo – Centre yra įdiegtos atitinkamos techninės ir organizacinės priemonės siekiant užtikrinti, kad bet kokie asmens duomenys būtų apsaugoti nuo neteisėto jų naudojimo.

V SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

31. Centras neatsako už darbuotojo atsisiųstos ir įdiegtos programinės įrangos instaliavimą ar naudojimą, pažeidžiant šios Tvarkos nuostatas.

32. Darbuotojai yra atsakingi už jiems priskirtų informacinių ir komunikacinių priemonių naudojimo saugą, teisingą ir ekonomišką naudojimą.

33. Už priemonių praradimą ar sugadinimą ir šios Tvarkos pažeidimą Centro darbuotojai atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Ši Tvarka yra privaloma visiems Centro darbuotojams. Darbuotojai su Tvarka susipažįsta elektroninėmis priemonėmis (per DBSIS „Duomenų valdymo bendroji informacinė sistema“, el. paštu pasirašytinai pas tiesioginį vadovą) supažindinami su Informacinių ir komunikacinių technologijų naudojimo bei darbuotojų stebėsenos ir kontrolės darbo vietoje tvarka.

35. Kilus klausimams, bendradarbiauti su tiesioginiu savo vadovu arba duomenų apsaugos pareigūnu.

36. Tvarka peržiūrima ir, jei reikia, atnaujinama. Pakeitimus gali inicijuoti Centro vadovas, veiklų, paminėtų Tvarkoje vadovai, duomenų apsaugos pareigūnas.

PRITARTA

Darbo tarybos 2024 m. lapkričio 7 d. protokolo Nr. DTV-5